

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

**TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ XO‘JALIGINI
MEXANIZATSIYALASH MUHANDISLARI INSTITUTI**

TIQXMMI

Toshkent Irrigatsiya va Qishloq Xo‘jaligi
Mexanizatsiyalash Muhandislar Institut

**«MASHINALARDAN FOYDANALISH VA TA‘MIRLASH»
KAFEDRASI**

**“Mashinalar ishonchliligi va ta‘mirlash asoslari”
fanidan amaliy mashg‘ulotlarni bajarish bo‘yicha**

USLUBIY QO‘LLANMA

**TOSHKENT
2020**

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

TIQXMMI

Toshkent Irrigatsiya va Qishloq Xohmaligini
Mexanizatsiyalash Muhandislari Institutini

**TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ XOHMALIGINI
MEXANIZATSIYALASH MUHANDISLARI INSTITUTI**

«MASHINALARDAN FOYDANALISH VA TA'MIRLASH» KAFEDRASI

**“Mashinalar ishonchliligi va ta'mirlash asoslari” fanidan amaliy
mashg'ulotlarni bajarish bo'yicha**

USLUBIY QO'LLANMA

TOSHKENT - 2020

Ushbu uslubiy qo'llanma TIQXMMI ilmiy uslubiy Kengashining
"14" 09 2020 yilda bo'lib o'tgan 2 sonli majlisida ko'rib chiqildi va chop
etishga tavsiya etilgan.

Mazkur uslubiy qo'llanma 5430100- "Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish", 5111000- "Kasb ta'limi (Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish)" bakalavriat ta'lim yo'nalishlarini egallayotgan talabalarga mo'ljallangan. Unda mashinalar ishonchlilik ko'rsatkichlarini aniqlashning matematik-statistik usullarini o'rganish, qishloq xo'jaligi texnikalari tarkibidagi detallarning ta'mirlash o'lchamlarini, ularni tiklash jarayonlari rejimlarini aniqlash hamda tiklashning maqbul usulini tanlashni, shuningdek, ta'mirlash-texnik xizmat ko'rsatishlarda bajariladigan ishlar hajmini, bo'limlar tarkibini, maydonini, bo'limlardagi mashinalar va jihozlar sonini, ta'mirlash-texnik xizmat ko'rsatish korxonasi uchun texnik-iqtisodiy ko'rsatkichlarini hisoblash ishlari yoritilgan.

Tuzuvchilar: F. Berdimuratov – t.f. (PhD), dotsent v.b.

O. Usarov - assistent.

Taqrizchilar: B. Utepbergenov – Toshkent davlat agrar universiteti Nukus filiali "Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish" kafedrasi dotsenti, t.f.n.

I. Nuritov - t.f.n., dotsent.

© Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish muhandislari instituti, 2020 yil.

KIRISH.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining beshta harakatlar strategiyasida qishloq xo'jaligida yetishtirilgan mahsulotlar sifati va eksportbopligini ta'minlashga alohida e'tibor berilgan.

Qishloq xo'jaligini isloh qilish va oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash masalalari, hech shubhasiz va biz uchun eng muhim vazifalardan biri bo'lib qoladi. Eng avvalo, agrosanoat kompleksi va uning lokomotivi, ya'ni harakatga keltiruvchi kuchi bo'lgan ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini izchil rivojlantirishga katta e'tibor qaratiladi¹.

Ushbu vazifalardan kelib kelib chiqqan holda dehqonchilik sohasida yuqori unumli, serenergiyali (ko'p energiya talab qiladigan agregat) mahalliy va xorijiy qishloq xo'jaligi texnikalari keng foydalanilmoqda.

ASM da hozirgi kunda ko'plab traktorlar, kombaynlar, paxta terish mashinalari va boshqa qator zamonaviy texnikalar ishlab turibdi. Bunday mashina parkini ishga shay holatda saqlash va ulardan samarali foydalanish uchun oliy o'quv yurtlari oldiga muhim vazifalar qo'yilgan. Qishloq xo'jaligi sohasiga malakali bakalavr va magistrlar tayyorlash sifatini oshirish sohasida yuzaga kelgan ilmiy –texnik muammolarni izchil hal etishga, uni industrial texnika va texnologiyalar zimmasiga o'tkazishga qodir bo'lgan kadrlarni tayyorlash, sifatli qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish sur'atini oshirishga erishish va boshqa qator vazifalar shular jumlasidandir.

Respublikamizda yangi mashinalar tizimi barpo etilmoqda. Bu tizim tarkibidagi mashinalarning ishonchligini oshirish, ularni ta'mirlash asoslari va texnik servis ishlarini yanada takomillashtirishni talab qiladi.

Texnik xizmat ko'rsatishga va ta'mirlashga muhtoj qishloq xo'jalik texnikalariga, texnologik uskunalarga texnik xizmat ko'rsatish, ta'mirlash, yeyilgan detallarni tiklash uchun respublikamizda zamonaviy ta'mirlash – texnik xizmat ko'rsatish tizimini shakllantirish zarur.

¹SH.M Mirziyoyev Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent, «O'zbekiston», 2016y. – 56 bet.

Berdimuratov Paraxat Tajimuratovich

Usarov Oxunjon Ermamatovich

"MASHINALAR ISHONCHLILIGI VA T A'MIRLASH ASOSLARI"

Muharrir

M. Mustafoyeva.

Bosishga ruxsat etildi _____

Qog'oz o'lchami 60184. 1/16. Hajmi 6.8. 40 nusxa.

Buyurtma № 00342

TIQXMMI bosmaxonasida chop etildi.

Toshkent – 100000. Qori – Niyoziy ko'chasi, 39 – uy.